

Răspunsul european în caz de dezastre: rolul protecției civile și al asistenței umanitare

Rezoluția Parlamentului European din 27 septembrie 2011 referitoare la consolidarea răspunsului european în caz de dezastre: rolul protecției civile și al asistenței umanitare (2011/2023 INI)

Parlamentul European,

- având în vedere articolul 196 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), care prevede că „Uniunea încurajează cooperarea între statele membre pentru a spori eficacitatea sistemelor de prevenire și de protecție împotriva catastrofelor naturale sau provocate de om”,
- având în vedere articolul 122 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,
- având în vedere articolul 222 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (clauza de solidaritate), care prevede că „Uniunea și statele membre acționează în comun, în spiritul solidarității, în cazul în care un stat membru face obiectul unui atac terorist, ori al unei catastrofe naturale sau provocate de om”,
- având în vedere articolul 23 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,
- având în vedere „Directivele de la Oslo” din 1994, revizuite în 2001, privind utilizarea resurselor militare și de protecție civilă străine în cadrul operațiunilor de ajutor în caz de dezastre,
- având în vedere Consensul european privind ajutorul umanitar semnat la 18 decembrie 2007 de către Președintele Consiliului Uniunii Europene, Președintele Parlamentului European și Președintele Comisiei Europene,
- Salută Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu din 26 octombrie 2010 intitulată „Consolidarea răspunsului european în caz de dezastre: rolul protecției civile și al asistenței umanitare” (COM(2010)0600),
- având în vedere Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu din 5 martie 2008 privind consolidarea capacității de răspuns a Uniunii în caz de catastrofe (COM(2008)0130),
- având în vedere raportul lui Michel Barnier intitulat „Pentru o forță de protecție civilă: Europe Aid” publicat în mai 2006,
- având în vedere concluziile Consiliului din 14 decembrie 2010, care salută obiectivele trasate în Comunicarea Comisiei din 26 octombrie 2010, care vizează un răspuns european mai previzibil, mai eficient, mai eficace, mai coerent și mai vizibil în caz de dezastre;
- având în vedere concluziile Consiliului din decembrie 2007, prin care Comisia a fost

îndemnată să utilizeze în mod optim mecanismul comunitar de protecție civilă și să consolideze cooperarea dintre statele membre,

- având în vedere Decizia 2007/162/CE, Euratom a Consiliului din 5 martie 2007 de instituire a unui instrument financiar de protecție civilă¹ și Decizia 2007/779/CE, Euratom a Consiliului din 8 noiembrie 2007 de instituire a unui mecanism comunitar de protecție civilă²,
 - având în vedere Rezoluția sa din 14 decembrie 2010 privind instituirea unei capacități de reacție rapidă a UE³, Rezoluția sa din 10 februarie 2010 referitoare la recentul cutremur din Haiti⁴, Rezoluția sa din 16 septembrie 2009 referitoare la incendiile forestiere din vara anului 2009⁵, Rezoluția sa din 19 iunie 2008 referitoare la consolidarea capacității de reacție a Uniunii Europene în caz de catastrofe⁶ și Rezoluția sa din 4 septembrie 2007 privind catastrofele naturale din vara acestui an⁷,
 - având în vedere articolul 48 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară, precum și avizul Comisiei pentru dezvoltare, avizul Comisiei pentru afaceri externe și avizul Comisiei pentru dezvoltare regională (A7-0283/2011),
- A. întrucât Uniunea Europeană și statele sale membre se confruntă cu multe riscuri, cum ar fi cutremurele și tsunamiurile; incendiile, inclusiv cele forestiere; inundațiile și alunecările de teren; accidentele industriale și nucleare; atacurile teroriste; dezastrele naturale și pandemiile majore; întrucât în ultimul timp s-a înregistrat o creștere drastică a numărului și gravității acestor dezastre naturale și provocate de om, care afectează Uniunea și cetățenii acesteia, precum și alte țări și regiuni din întreaga lume, după cum a demonstrat într-un mod tragic dezastrul grav care s-a produs recent în Japonia, care a fost afectată de o combinație de cutremure, tsunami și catastrofe nucleare, cu creșterea aferentă a pierderii de vieți omenești, a pagubelor economice, sociale și de mediu și a deteriorării patrimoniului cultural și întrucât nu putem exclude posibilitatea producerii în orice moment a acestui tip de evenimente extreme de o amploare imprevizibilă, situație în care răspunsul european în caz de dezastre s-ar dovedi extrem de util, deoarece capacitățile naționale ar putea fi încercate până la limită;
- B. întrucât, în ultimul timp, s-a înregistrat în Europa o creștere drastică a numărului și gravității dezastrelor provocate de seceta extremă și de incendiile forestiere, ceea ce a dus la necesitatea de a dezvolta cercetarea științifică în acest domeniu, cu scopul de a îmbunătăți mecanismele de evaluare a riscurilor, sistemele de prevenire și mijloacele de combatere a acestor fenomene;
- C. întrucât ritmul tot mai alert al schimbărilor climatice și epuizarea capitalului natural vor crește și mai mult probabilitatea producerii de dezastre mai frecvente și mai puternice;

¹ JO L 71, 10.03.2007, p. 9.

² JO L 314, 1.12.2007, p. 9.

³ Texte adoptate, P7_TA(2010)0465.

⁴ JO C 341 E, 16.12.2010, p. 5.

⁵ JO C 224 E, 19.8.2010, p. 1.

⁶ JO C 286 E, 27.11.2009, p. 15.

⁷ JO C 187 E, 24.7.2008, p. 55.

- D. întrucât, în anul 2008, părțile la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra Schimbărilor Climatice (CCONUSC) au recunoscut legătura dintre reducerea riscurilor de dezastre și schimbările climatice în cadrul Planului de acțiune de la Bali;
- E. întrucât, în anul 2010, cadrul de adaptare de la Cancun al CCONUSC a recunoscut în mod oficial reducerea riscurilor de dezastre drept element esențial de adaptare la schimbările climatice și a încurajat guvernele să ia în considerare asocierea măsurilor de adaptare cu cadrul de acțiune de la Hyogo;
- F. întrucât tragediile care au avut loc în ultimul timp, cum ar fi cutremurul din Haiti și inundațiile din Pakistan, au demonstrat că principalele instrumente pe care UE le are la dispoziție pentru a răspunde la dezastre (ajutorul umanitar și mecanismul UE de protecție civilă) s-au dovedit a-și îndeplini cu succes scopul în circumstanțele date, însă întrucât este vital să se consolideze în continuare coordonarea răspunsului Uniunii Europene la dezastrele cu care se confruntă, atât în cadrul, cât și în afara frontierelor acesteia, iar eficacitatea, eficiența, coerența și vizibilitatea asistenței UE per ansamblu încă mai pot fi îmbunătățite;
- G. întrucât, în plus, în timpul a numeroase crize, îndeosebi în timpul crizei provocate de tsunamiul din 26 decembrie 2004, s-au ridicat numeroase întrebări referitoare la absența la nivel european a unor planuri și protocoale de acțiune sistematice pentru a răspunde riscurilor, precum și la vizibilitatea europeană prea slabă a acțiunilor UE în comparație cu efortul depus la nivel global;
- H. întrucât diferitele mecanisme, care reunesc resurse identificate în prealabil ale statelor membre și resurse finanțate de UE au fost testate cu succes în acțiuni-pilot inițiate de Parlamentul European¹;
- I. întrucât Parlamentul European a invitat Comisia în repetate rânduri să prezinte propuneri legislative cu privire la crearea unei forțe UE de protecție civilă, cu respectarea deplină a principiului subsidiarității și astfel completând eforturile statelor membre, în conformitate cu articolul 196 din TFUE;
- J. întrucât clauza de solidaritate din cadrul articolului 222 din TFUE stabilește obligativitatea statelor membre de a se sprijini reciproc în eventualitatea unui dezastru natural sau provocat de om pe teritoriul UE;
- K. întrucât sunt cruciale coordonarea, coerența și comunicarea imediată în interiorul UE și cu actorii internaționali; întrucât actuala coordonare pe teren, la nivel european, a mai multor echipe cu ierarhii de comandă diferite determină în mod inevitabil o dublare a eforturilor și suprapuneri și se dovedește costisitoare din punctul de vedere al resurselor umane, al coordonării și al eficienței; întrucât, în cele din urmă, în contextul crizei economice și financiare, Uniunea Europeană trebuie să dezvolte un sistem de protecție bazat pe o reciprocitate și o raționalizare a mijloacelor existente, fără a crește cheltuielile generale;
- L. întrucât, în urma recentei catastrofe din Japonia, guvernul japonez a solicitat Uniunii

¹ În special proiectul-pilot de intensificare a cooperării dintre statele membre cu privire la combaterea incendiilor forestiere (2008) și acțiunea pregătitoare pentru o capacitate de reacție rapidă a UE (2008-2010).

Europene să formeze o singură echipă compactă de protecție civilă – coordonată de Comisia Europeană – pentru acordarea ajutorului, în loc să trimită mai multe echipe de protecție civilă din diferite state membre în momente diferite; întrucât consolidarea coordonării operaționale în timpul acestei catastrofe a permis îmbunătățirea întregii asistențe acordate de UE, sub aspectul rentabilității, al coerenței și al vizibilității;

- M. întrucât trebuie asigurată coerența politică la nivelul UE în lumina respectivelor roluri instituționale, fără a împiedica sau a încetini operațiunile de răspuns în caz de dezastre, și întrucât acestea ar trebui să se bazeze pe mecanismele existente fără a se crea noi structuri;
- N. întrucât în cadrul politicilor, planurilor și programului de dezvoltare ar trebui integrată o cultură privind prevenirea dezastrelor și de pregătire în fața acestora în vederea abordării câtorva cauze esențiale ale dezastrelor;
- O. întrucât este necesară dezvoltarea activității de prevenire în timp real în cursul tuturor fazelor operaționale: monitorizarea, inclusiv prin folosirea informațiilor obținute prin satelit; alerta timpurie; alertarea și ulterior răspunsul și asistența date în urma cererilor populației care ar putea fi afectată;
- P. întrucât UE sprijină rolul fundamental al Națiunilor Unite, îndeosebi pe cel al Oficiului Organizației Națiunilor Unite pentru coordonarea afacerilor umanitare, în gestionarea operațiunilor internaționale de asistență în țări terțe;
- Q. întrucât cea mai eficientă strategie pentru gestionarea dezastrelor constă într-o abordare europeană integrată a răspunsului la crize în toate etapele acestora și care ține seama de toate riscurile; întrucât această abordare ar trebui să asocieze prevenirea dezastrelor (inclusiv atenuarea și reducerea riscurilor) cu gradul de pregătire, capacitatea de reacție și redresarea, în contextul larg al dezvoltării durabile; întrucât este extrem de important să se creeze instrumente operaționale, cum ar fi un plan operațional de prevenire a riscurilor (care să includă proceduri de referință și instrumente de planificare); întrucât este necesar ca UE să investească în mod real în prevenirea și anticiparea riscurilor și întrucât UE ar trebui să adopte o abordare la fel de ambițioasă în ceea ce privește prevenirea dezastrelor și gradul de pregătire ca și în cazul răspunsului la acestea;
- R. întrucât Regulamentul de instituire al Fondului de Solidaritate conține condiții prealabile care împiedică și întârzie mobilizarea acestuia în anumite situații de dezastre, în special în ceea ce privește sumele alocate și cheltuielile eligibile, dar și în ceea ce privește rigiditatea termenelor și procedurilor;
- S. întrucât, în timpul unei crize, este absolut necesar ca echipele de salvare să aibă acces la informații precise în cel mai scurt timp pentru a putea distribui produsele de primă necesitate, echipamentele și resursele critice și întrucât, prin urmare, telecomunicațiile reprezintă veriga cea mai importantă în cadrul lanțului de gestionare a crizei;
- T. întrucât legăturile și resursele de comunicare convenționale pot fi suprasolicitate sau distruse într-o situație de criză;
- U. având în vedere faptul că statele membre și Comisia a recunoscut utilitatea politicii spațiale europene și rezultatele pozitive obținute de programul de Monitorizare globală pentru mediu și securitate (GMES) lansat de Comisia Europeană pentru folosirea datelor

și a informațiilor obținute prin satelit, precum și aplicabilitatea sa practică în sectorul protecției civile, inclusiv prin intermediul serviciului Emergency Response Core Service (Serviciul de bază de intervenție în caz de urgență),

1. salută Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu intitulată „Consolidarea răspunsului european în caz de dezastre: rolul protecției civile și al asistenței umanitare”, precum și obiectivele acesteia; subliniază faptul că propunerile trasate în această comunicare ar trebui examinate într-o mai mare măsură pentru a îndeplini așteptările cu privire la un răspuns european coerent și cuprinzător îmbunătățit, coordonat, consecvent, efectiv, rentabil și vizibil;
2. subliniază necesitatea de a raționaliza și simplifica funcționarea actualului răspuns european în caz de dezastre, precum și de a optimiza resursele disponibile în beneficiul tuturor, încurajând totodată statele membre să contribuie și să garanteze astfel solidaritatea europeană; estimează, prin urmare, că capacitatea de răspuns a Uniunii Europene ar trebui să se înscrie într-o abordare integrată de tip multirisc; în plus, ar trebui să cuprindă resurse delegate și o modalitate de administrare a informațiilor de tip ascendent; cu alte cuvinte, inițiativa ar trebui să vină de la statele membre, care ar urma să furnizeze resurse și expertiză pe bază de voluntariat;
3. invită Comisia să țină cont, atunci când stabilește care este capacitatea europeană de răspuns în caz de dezastre, de clauza de solidaritate și de dispozițiile de punere în aplicare a acesteia, care trebuie să fie adoptate în regim de urgență și care vor asigura o reacție mai eficientă și mai consecventă în caz de dezastre atât în interiorul, cât și în afara Uniunii Europene;
4. reiterează necesitatea de a revizui Regulamentul de instituire a Fondului de Solidaritate, astfel încât să se adapteze criteriile de eligibilitate la caracteristicile fiecărei regiuni și fiecărui dezastru, inclusiv ale dezastrelor care evoluează lent, cum ar fi secetele, și să permită o mobilizare mai flexibilă și în timp util;
5. insistă asupra faptului că acțiunile de pregătire, de prevenire și de răspuns la dezastre nu pot fi separate una de cealaltă și că, în acest sens, este indicată consolidarea unei abordări integrate pentru a face față catastrofelor;
6. susține necesitatea unei treceri calitative de la actuala coordonare ad-hoc la un sistem previzibil și planificat în prealabil în cadrul mecanismului UE de protecție civilă, pe baza unor resurse identificate în prealabil, disponibile pentru a fi utilizate fără întârziere în operațiunile UE de ajutorare în caz de dezastre, precum și a celorlalte aporturi și resurse pe care statele membre vor considera că este indicat să le mobilizeze; subliniază necesitatea de a introduce un sistem de monitorizare, supraveghere și dezvoltare a operațiunilor UE de ajutorare în caz de dezastre;
7. solicită Comisiei să prezinte Parlamentului în cel mai scurt timp posibil propuneri privind instituirea, cu respectarea principiului subsidiarității, a unei forțe europene de protecție civilă bazată pe mecanismul de protecție civilă al UE, care să permită Uniunii Europene să reunească resursele necesare furnizării către victime a protecției civile și a unui prim ajutor umanitar de urgență; consideră că răspunsul UE ar trebui să se bazeze pe mandatele și capacitățile existente ale forțelor europene de protecție civilă și să garanteze faptul că sunt abordate deficiențele și blocajele existente;

8. este de acord cu faptul că răspunsul european în caz de dezastre ar trebui să se bazeze atât pe o capacitate europeană de răspuns de urgență prin consolidarea mecanismului de protecție civilă al UE pe baza pe capacităților și disponibilității resurselor de urgență identificate în prealabil și, prin urmare, previzibile, ale statelor membre, cât și pe un Centru european de răspuns pentru situații de urgență, ca și piatră de temelie a unei asemenea strategii, conform comunicării din 26 octombrie 2010; subliniază faptul că aceste evoluții ar trebui să urmeze o abordare care să țină seama de toate riscurile, care să reunească toți actorii relevanți, în special societatea civilă, inclusiv organizațiile neguvernamentale și voluntarii, pentru o acțiune comună, și ar trebui să exploateze sinergia dintre diferitele instrumente existente;
9. consideră că abordarea care ține seama de toate riscurile trebuie să meargă mână în mână cu o flexibilitate sporită privind diferitele categorii de riscuri care trebuie luate în considerare de la caz la caz; aceasta implică, la rândul său, dezvoltarea unei capacități descentralizate de analiză și de planificare a acțiunilor care trebuie întreprinse în funcție de natura, probabilitatea și gravitatea riscului;
10. solicită, în plus, să se apeleze la regiunile ultraperiferice și teritoriile europene de peste mări pentru a spori capacitatea de răspuns a UE în caz de dezastre, deoarece acestea pot constitui baze pentru facilitarea operațiunilor de logistică și pentru poziționarea anticipată a resurselor UE în toate oceanele;
11. solicită Comisiei să stabilească și să comunice Parlamentului European un inventar al instrumentelor comunitare de finanțare a activităților de prevenire a dezastrelor în vederea evaluării posibilității de integrare într-o mai mare măsură a programelor de prevenire a dezastrelor în cadrul programelor de finanțare existente ale UE, astfel cum solicită și Consiliul în proiectul său de concluzii privind un cadru comunitar de prevenire a dezastrelor în UE (documentul nr. 15394/09 din 12 noiembrie 2009);
12. subliniază că sistemul European de răspuns în caz de dezastre ar trebui să respecte principiul subsidiarității atât în cazul statelor membre (care ar trebui să-și poată utiliza propriile resurse, în special în caz de conflict cu unele necesități naționale), cât și în cazul Națiunilor Unite, adică ar trebui să respecte competențele naționale, regionale și locale ale fiecărui stat membru, pe de o parte – ținând seama de rolul vital pe care aceste autorități îl joacă în cadrul ciclului de gestionare a dezastrelor, în special având în vedere faptul că în multe state membre puterea legislativă este exercitată la nivel local sau regional –, cât și, pe de altă parte, și rolul de coordonare jucat de Națiunile Unite în cadrul operațiunilor de ajutorare în caz de dezastre atunci când acționează în afara UE; subliniază că această strategie ar trebui fie complementară cu cea a Națiunilor Unite, care văd o valoare adăugată clară în crearea unui centru european care să dispună de capacități de intervenție;
13. subliniază că acest caracter transfrontalier al dezastrelor implică o coordonare a resurselor UE și o cooperare a acestora cu țările terțe, îndeosebi cu țările vecine din cadrul Uniunii pentru Mediterana;
14. susține propunerea Comisiei de a crea o Capacitate europeană de răspuns de urgență, inclusiv mecanisme de garantare a unei disponibilități mai previzibile a resurselor-cheie ale statelor membre, între altele prin crearea unei rezerve de resurse identificate în prealabil, disponibile în timpi de reacție conveniți în prealabil, care să fie utilizate pe baza unui angajament voluntar al statelor membre de a pune la dispoziție în mod voluntar

respectivetele resurse pentru intervențiile europene de ajutor în caz de dezastru atât în interiorul, cât și în afara Uniunii, la nivel național, regional și local; consideră că, astfel, precum și ajutând persoanele afectate de dezastre naturale precum incendiile, inundațiile, cutremurele, erupțiile vulcanice, uraganele și valurile de tip tsunami, precum și de accidente produse pe mare, de deversări de petrol sau de riscuri nucleare, valoarea adăugată europeană a intervențiilor UE va crește în mod considerabil;

15. subliniază că anumite regiuni, precum regiunile de coastă, cele insulare și cele muntoase, sunt extrem de vulnerabile din cauza geografiei lor, și solicită să se acorde o atenție deosebită acestor regiuni;
16. observă că regiunile europene situate la frontierele UE pot fi afectate de dezastre ce au loc în regiuni din țări terțe, caz în care intervenția este și mai dificilă; propune să se dezvolte măsuri specifice de susținere a acestor regiuni și să se acorde o atenție deosebită dezastrelor provocate de om sau de accidente industriale, pentru acestea fiind nevoie de strategii diferite;
17. consideră că ar trebui acordată o atenție specială incendiilor, pentru care sunt necesare strategii și acțiuni specifice;
18. afirmă nevoia de a adera la principiul „poluatorul plătește” în ceea ce privește asumarea responsabilității pentru pagubele aduse mediului și la recuperarea costurilor aferente răspunsului în caz de dezastre de la entitățile private responsabile pentru prejudiciile cauzate;

Capacitatea europeană de răspuns de urgență

19. consideră că o rezervă de capacități, mijloace și resurse identificate în prealabil și puse voluntar la dispoziție pentru intervențiile UE de ajutor în caz de dezastre, atât în interiorul, cât și în afara UE, va constitui nucleul capacității europene de răspuns de urgență, care ar putea fi completată cu oferte ad-hoc suplimentare din partea statelor membre; recomandă crearea unui sistem de stimulente clar și detaliat, care să le permită statelor membre să aloce suficiente capacități pentru rezerva voluntară fără a crește cheltuielile generale ale statelor membre;
20. solicită crearea, în cadrul viitoarei forțe de protecție civilă a UE, a unor mecanisme specifice care să permită UE să combată cazurile de poluare masivă cauzată de instalațiile offshore de exploatare a petrolului și a gazelor;
21. reamintește rolul fundamental al ONU în ceea ce privește coordonarea eforturilor comunității internaționale de răspuns în caz de dezastre;
22. subliniază faptul că o capacitate mai mare a UE de răspuns în caz de dezastre va oferi o contribuție coerentă a UE la eforturile de asistență generale dirijate și coordonate de ONU;
23. afirmă că resursele din fondurile UE gestionate de statele membre ar trebui să completeze într-o măsură și mai mare resursele statelor membre disponibile pentru operațiunile de ajutor; atrage atenția asupra faptului că acestea ar trebui să se bazeze pe modele elaborate prin acțiuni pregătitoare care au fost testate cu succes în situații recente de urgență, atât în interiorul, cât și în afara Europei, precum modulul multinațional al statelor baltice de reacție

la dezastrele provocate de inundații și rezerva tactică complementară pentru combaterea aeriană a incendiilor;

24. invită Comisia ca, împreună cu statele membre, să identifice deficiențele existente ale capacității; ar trebui luată în considerare crearea de resurse la nivelul UE, evitându-se orice formă de concurență și/sau de suprapunere cu resursele naționale, pentru a remedia deficiențele existente ale capacității, în cazul în care acestea ar avea ca rezultat economii semnificative pentru întreaga UE sau pentru a permite accesul la resurse pe care, luate individual, statele membre nu le au la dispoziție, oferind astfel un model eficient pentru împărtășirea sarcinilor;
25. consideră că este de asemenea important să se identifice deficiențele la nivelul resurselor și să se clarifice care este modul în care UE ar putea contribui la eforturile statelor membre de a-și îmbunătăți pregătirea pentru situații de urgență; este de părere că utilizarea mai eficientă a resurselor existente va împiedica crearea unei birocrății financiare și administrative suplimentare, în special în contextul administrației regionale și locale;
26. invită Comisia să vizeze implicarea UE în ceea ce privește punerea la dispoziție a resurselor, a capacităților și a unei coordonări în cazul dezastrelor care au loc în UE și care îi afectează în mod direct pe cetățenii acesteia;
27. consideră că principalul scop ar trebui să fie valorificarea deplină și la timp a resurselor financiare disponibile, precum și simplificarea tuturor procedurilor administrative legate de mobilizarea acestor resurse; consideră că trebuie luate măsuri și pentru a garanta faptul că persoanele afectate de dezastre beneficiază imediat de asistența umanitară pentru situații de urgență;
28. consideră că planificarea în prealabil și pregătirea operațiunilor prin elaborarea de scenarii de referință, cartografierea resurselor statelor membre potențial disponibile spre utilizare în operațiunile de ajutor în caz de dezastru și planificarea de contingență sunt elemente-cheie ale unui răspuns îmbunătățit al UE, esențiale pentru a asigura o reacție rapidă și un răspuns imediat adecvat pentru fiecare situație de urgență; invită Comisia și statele membre să aplice aceste măsuri imediat și fără a aduce atingere altor acțiuni; invită, în cele din urmă, Comisia să demareze un studiu de fezabilitate privind utilitatea creării, a finanțării din bugetul european al cercetării și a desemnării unor laboratoare europene de referință pentru combaterea terorismului biologic și identificarea victimelor;
29. solicită, îndeosebi, o planificare adecvată privind contingențele specifice ale dezastrelor provocate de om și asociate scurgerilor de petrol, instalațiilor nucleare sau substanțelor periculoase, atât pe uscat, cât și pe mare;

Centrul european de răspuns pentru situații de urgență

30. salută ca un pas în direcția potrivită decizia Comisiei de a fuziona centrul de monitorizare și informare (MIC) și celula de criză pentru ajutorul umanitar din cadrul ECHO pentru a crea un real Centru de răspuns pentru situații de urgență, operațional 24 de ore din 24, șapte zile din șapte, care să acționeze ca o platformă de planificare și coordonare operațională și solicită ca acesta să funcționeze și în cazul activităților de monitorizare, înștiințare prealabilă și alertare, printr-o cooperare în timp real a statelor membre, respectând principiul subsidiarității; salută Comisia să întărească atribuțiile Centrului,

pentru a-i permite să servească drept nod central pentru coordonarea promptă și efectivă a tuturor tipurilor de asistență europeană în natură, precum și a contribuțiilor financiare și umanitare; stipulează că acesta ar trebui să funcționeze drept punct de intrare unic pentru cererile de asistență legate de toate tipurile de dezastre naturale și provocate de om pentru a permite un răspuns coerent al UE;

31. solicită fuzionarea efectivă a celulei de criză din cadrul ECHO și a Centrului de monitorizare și informare (MIC), garantând o finanțare corespunzătoare;
32. solicită Comisiei să implice în mod activ noul Centru european de răspuns în situații de urgență în cele două instrumente comunitare de protecție a pădurilor împotriva incendiilor forestiere EFFIS și EFFICS;
33. solicită Comisiei să coordoneze acțiunile în caz de urgență, simplificând și optimizând serviciul universal existent și numărul de urgență 112;
34. insistă asupra faptului că deciziile de alocare a resurselor din rezervă trebuie luate rapid de către Centrul de răspuns pentru situații de urgență împreună cu statele membre, pentru a se asigura că victimelor li se oferă asistență imediat și în mod eficient și previzibil și pentru a se evita întârzierile, duplicările și suprapunerile;
35. consideră oportună identificarea și formularea unei liste a resurselor-cheie care ar putea fi puse la dispoziție de către statele membre pentru răspunsul UE în caz de urgență pentru aceste scenarii;
36. solicită ca acțiunile UE să facă dovadă de claritate și coerență în lumina atribuțiilor Comisiei, ale Înalțului Reprezentant pentru afaceri externe și politica de securitate și ale Serviciului European de Acțiune Externă (SEAE), care ar trebui să fie conștienți de competențele care revin fiecăruia și să-și respecte reciproc limitele mandatelor; solicită, prin urmare, Comisiei și SEAE să elaboreze modalități de lucru corespunzătoare și norme de lucru transparente pentru a garanta, acolo unde este posibil, o cooperare strânsă și coordonarea aspectelor legate de răspunsul UE în caz de dezastru, consolidând mecanismele existente fără a crea noi structuri și fără a încetini operațiunile de ajutor; subliniază necesitatea unei coordonări flexibile, simple și rapide între servicii, care să implice în mod exclusiv serviciile relevante, care ar trebui să reacționeze într-un timp extrem de scurt, evitând totodată procedurile administrative greoaie; subliniază faptul că ajutorul umanitar al UE ar trebui furnizat indiferent de orice considerente politice și în conformitate cu principiile umanitare convenite la nivel internațional;
37. subliniază riscurile sporite ale dezastrelor cauzate de incendiile forestiere, îndeosebi ca urmare a schimbărilor climatice care favorizează izbucnirea unor mari incendii de acest tip; solicită Comisiei să stabilească în cadrul noului Centru european de răspuns pentru situații de urgență o celulă specială pentru combaterea acestor riscuri;
38. subliniază faptul că, în ultimă instanță și în conformitate cu orientările de la Oslo, utilizarea de mijloace militare sub control civil contribuie adesea în mod semnificativ la răspunsul în caz de dezastre, în special în ceea ce privește resursele specializate, transportul strategic sau lucrările complexe de inginerie; subliniază că ar trebui consolidată coordonarea utilizării tuturor capacităților - civile și militare - disponibile, precum și a resurselor statelor membre în ceea ce privește gestionarea situațiilor de criză în vederea evitării unei dublări costisitoare a acțiunilor;

Logistică și transporturi și telecomunicații

39. recunoaște că utilizarea mijloacelor militare - transport, logistică, securitate - în sprijinul operațiunilor umanitare poate constitui un sprijin esențial, în special în cazul dezastrelor naturale de mare amploare; reamintește că mijloacele militare trebuie utilizate în cazuri foarte limitate și în ultimă instanță, în conformitate cu recomandările ONU;
40. solicită utilizarea unor resurse logistice puse în comun și eficiente, inclusiv, în special, a echipelor universale de asistență și sprijin tehnic (TAST), finanțate din bugetul UE, care ar putea sprijini toți funcționarii UE sau ai statelor membre aflați pe teren, mai ales în cazul infrastructurilor locale prăbușite;
41. solicită mobilizarea echipelor de asistență și sprijin tehnic în caz de dezastre și formularea unor recomandări privind modul în care aceste echipe pot să sprijine mai eficient părțile implicate în astfel de cazuri;
42. din motive legate de maximizarea eficienței și de utilizarea corectă a capacităților existente, propune să se aibă în vedere punerea în comun a resurselor consulare ale statelor membre în vederea ameliorării rapidității și calității răspunsului nostru la nivel mondial, optimizând mijloacele deja disponibile; recomandă în acest sens efectuarea unei evaluări a capacităților consulare ale diverselor state membre în vederea elaborării unui inventar al mijloacelor actuale de care dispune Uniunea Europeană în lume;
43. solicită să se țină cont de sistemele de ajutor existente și coordonate de Națiunile Unite, precum și să se asigure un transport îmbunătățit, consolidat, mai rentabil și mai bine coordonat pentru toate tipurile de asistență în natură către locul dezastrelor, în special prin proceduri simplificate eficientizate, printr-un nivel crescut al cofinanțării și prin introducerea de noi modalități de accesare a unor capacități de transport suplimentare, eventual prin intermediul unor contracte-cadru;
44. solicită ca instrumentele de monitorizare și de prevenire existente (îndeosebi dispozitivele de observare in situ), precum cele oferite de programul „Monitorizare globală pentru mediu și securitate”(GMES) al UE sau de programele INSPIRE și GALILEO, care ar putea monitoriza zonele care ar putea fi expuse la risc și prin urmare, ar putea asigura o pregătire mai eficientă în vederea oferirii de ajutor umanitar victimelor dezastrelor; solicită Comisiei să analizeze posibilitatea de a dota UE cu o capacitate de telecomunicații dedicată și securizată, precum și cu soluții integrate pentru gestionarea crizei de la etapa de prevenire până la cea de reabilitare; invită Comisia să utilizeze la maximum soluțiile și capacitățile existente și viitoare ale sateliților de telecomunicații pentru a facilita dezvoltarea unor servicii pentru cetățeni în domeniul securității publice și al răspunsului în caz de urgență, în colaborare cu Agenția Spațială Europeană, cu statele membre și cu părțile implicate (operatori privați, industrie);
45. invită Comisia să dezvolte o rețea de comunicare și de informare, explorând, în special, utilizarea capacităților de telecomunicații, inclusiv prin satelit, astfel încât echipele de salvare să aibă acces la informații rapide și precise, care să permită distribuția eficace a bunurilor de primă necesitate și a echipamentelor esențiale reorganizării sociale în urma unor dezastre.

Comunicare, vizibilitate, formare, cercetare

46. solicită o strategie de comunicare cuprinzătoare, în care să fie implicate toate instituțiile UE, statele membre, partenerii sociali și societatea civilă, care va mări vizibilitatea globală și transparența acțiunilor europene în țările beneficiare și printre cetățenii europeni, asigurând totodată faptul că preocupările strategice, politice și comerciale nu vor fi niciodată mai presus de asistența în caz de dezastre; consideră că această strategie ar trebui să vizeze simplificarea și standardizarea metodelor și instrumentelor de comunicare; în acest sens, propune, de exemplu, crearea unei ținute vestimentare comune și a unei sigle comune în plus față de siglele naționale pentru întregul personal european, precum și desemnarea unui purtător de cuvânt unic care să asigure comunicarea legată de răspunsul în caz de urgență; solicită ca orice strategie de comunicare să garanteze o distincție clară între sprijinul umanitar și activitățile militare;
47. subliniază că informarea este o altă componentă esențială pentru dezvoltarea unei capacități efective de prevenire și de răspuns în caz de dezastre la toate nivelurile și că schimbările constante ale sferei de risc impun o actualizare continuă a cunoștințelor, informații solide și comparabile privind frecvența producerii dezastrelor, riscurile și consecințele asociate acestora, precum și instrumente analitice conexe; prin urmare, solicită o reacție coordonată, o mai mare disponibilitate și o difuzare sistematică a informațiilor și a expertizei tehnice și științifice, precum și punerea în comun a celor mai bune practici, inclusiv a studiilor și a experiențelor rezultate în urma punerii în practică a lecțiilor învățate, cum ar fi experiența desprinsă în urma proiectelor implementate în trecut în cadrul inițiativei INTERREG;
48. subliniază necesitatea de a sensibiliza populația cu privire la procedurile care trebuie adoptate în caz de dezastre, acordând o atenție deosebită educării tinerilor, de la vârsta școlară; solicită Comisiei să promoveze, implicând și școlile și asociațiile de voluntariat specifice, cultura prevederii, prevenirii și rezistenței, ca o condiție indispensabilă pentru optimizarea protecției civile;
49. atrage atenția asupra rolului esențial al autorităților regionale și locale, care se află în prima linie atunci când au loc dezastre, mai ales în cazul unor dezastre transfrontaliere, și a căror implicare poate să crească vizibilitatea UE în rândul cetățenilor acesteia; invită, prin urmare, Comisia să se asigure că statele membre implică autoritățile regionale și locale în acțiunile de răspuns în caz de dezastre încă de la început, pe baza modelului de guvernare pe mai multe niveluri aplicat în domeniul politicii de coeziune, prin intermediul unei strategii de comunicare care să fie avantajoasă pentru toți actorii implicați în mecanismul de răspuns;
50. invită Comisia și statele membre să dezvolte un sistem clar de informare și de prevenire pentru toți cetățenii europeni pe parcursul unei călătorii, atât în cadrul UE, cât și în exteriorul statelor membre; propune, în acest sens, ca pe pașapoartele europene să se indice numărul de urgență 112, indicându-se în mod clar accesibilitatea sa în întregul UE, astfel încât să poată fi utilizat de cei care călătoresc în interiorul UE, precum și o referire la articolul 23 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene care prevede că „orice cetățean al Uniunii beneficiază, pe teritoriul unei țări terțe în care nu este reprezentat statul membru al cărui resortisant este, de protecție din partea autorităților diplomatice și consulare ale oricărui stat membru (...)”, mențiune care poate fi utilă celor care călătoresc în țări terțe;
51. solicită o mai bună informare a cetățenilor europeni și a cetățenilor țărilor terțe care se

află în UE cu privire la numărul european de urgență „112”, îndeosebi prin intermediul mass-media și prin afișe în locuri publice, pentru ca toți cetățenii să poată utiliza în mod automat acest număr pentru semnalarea oricărui dezastru care se produce pe teritoriul UE;

52. consideră că o formare specifică a personalului și a experților europeni în materie de răspuns în caz de dezastru ar permite, prin intermediul unui „trunchi comun” de cursuri și de module specializate, dezvoltarea unui spirit, a unor metode de lucru și a unor proceduri de intervenție europene comune; în acest context, recomandă exerciții comune de răspuns în caz de dezastru pentru unitățile de logistică civile și militare;

Pregătire, prevenire și răspuns în caz de dezastru

53. observă că prevenirea dezastrurilor este deseori mai rentabilă decât combaterea acestora; subliniază, prin urmare, faptul că este crucial ca politica de consolidare a capacității de răspuns a UE în situații de urgență să fie completată printr-o consolidare a politicii de prevedere și de prevenire a riscurilor a UE și a statelor membre și încurajează Comisia să pregătească o strategie cuprinzătoare și inovatoare a UE pentru reducerea riscurilor de dezastru; solicită alocarea unor resurse suficiente pentru identificarea rapidă a dezastrurilor posibile și solicită Comisiei să garanteze că revizuirea fondurilor structurale și a Fondului de solidaritate este folosită pentru a încuraja dezvoltarea politicilor și a investițiilor în aceste domenii; solicită, în plus, să se consolideze educația referitoare la prevenirea dezastrurilor, să se realizeze investiții în măsurile de prevenire a dezastrurilor și a schimbărilor climatice, să se redacteze o legislație adecvată în domeniul gestionării apei și al gestionării eficiente a riscurilor și să se monitorizeze îndeaproape punerea în aplicare la nivel regional și local a Directivei privind inundațiile; subliniază, în acest context, că autoritățile regionale și locale au un rol esențial în prevenirea dezastrurilor, prin punerea în aplicare la nivel teritorial a unor strategii de prevenire a riscurilor, inclusiv prin realizarea unor intervenții comune la care participă echipe din diferite țări;
54. reiterează poziția sa conform căreia, având în vedere relațiile dintre secetă, incendii forestiere și deșertificări, Comisia ar trebui să prezinte o propunere, asemănătoare cu Directiva privind inundațiile, care să promoveze adoptarea unei politici a UE privind lipsa de apă, seceta și adaptarea la schimbările climatice; de asemenea, reiterează în acest context, importanța înființării unui Observator European al Secetei, ca centru de studiere, diminuare și control al efectelor secetei;
55. reiterează, de asemenea, solicitarea adresată Comisiei de a adopta o directivă privind prevenirea și gestionarea incendiilor, care să includă colectarea periodică de date, întocmirea hărților și identificarea zonelor de risc, elaborarea unor planuri de gestionare a riscurilor de incendiu, identificarea de către statele membre a resurselor alocate și a mijloacelor disponibile, coordonarea diferitelor administrații, cerințe minime de pregătire a echipelor, stabilirea răspunderilor în ceea ce privește mediul și a sancțiunilor corespunzătoare;
56. consideră că exploatarea suplimentară a posibilităților oferite în contextul obiectivului teritorial european este deosebit de importantă; consideră, în acest sens, că Gruparea europeană de cooperare teritorială (GECT) poate constitui un instrument important pentru continuarea consolidării cooperării transnaționale, transfrontaliere și interregionale, chiar și cu țări care nu sunt state membre ale UE; consideră că dezvoltarea cooperării interregionale dincolo de frontierele naționale este o dovadă a contribuției extrem de importante pe care o aduc regiunile la acordarea unei asistențe rapide în scopul asigurării

protecției civile; consideră că această cooperare fructuoasă include, de asemenea, obiectivul comun de a stabili o hartă a riscurilor și de a evalua amenințările potențiale și că acesta este domeniul în care UE poate avea o contribuție valoroasă și vizibilă, crescând eficiența și eficacitatea cooperării, în special prin îmbunătățirea coordonării;

57. subliniază că în Anul european al voluntariatului ar fi simbolic și util să se sprijine țările care încearcă să promoveze astfel de activități și organizații;
58. invită Comisia să prezinte propuneri legislative ambițioase în acest sens cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de sfârșitul lui 2011;

o

o o

59. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei.